

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 7/8 (липень–серпень) 2023 р.

Київ – 2023

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2023. – № 7/8 (липень–серпень). – 51 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Для зручності більшість статей мають посилання на електронні ресурси Інтернету. Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Історія вищої освіти і науки	4
Вища освіта і наука в Україні	7
Вища освіта і наука за кордоном	17
Управління ЗВО, фінансування	18
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи	20
Університет і місто	27
Учасники навчально-виховного процесу	29
Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО	33
Документи	49

Історія вищої освіти і науки

1. **Вихрущ А. В.** Методи навчання в системі дидактичної культури Галичини початку ХХ століття / А. В. Вихрущ, Н. А. Данік // Медична освіта. – Тернопіль, **2023.** – № 1 (99). – С. 132–139. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/13837 (дата звернення: 29.08.2023).

2. **Галів М.** Атрибуція джерел в історико-педагогічних дослідженнях українських учених (друга половина ХІХ – кінець ХХ ст.) / М. Галів // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 2 (210). – С. 7–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_3 (дата звернення: 29.08.2023).

3. **Дрбал О.** Вища геодезична освіта у Львові до 1880 року (хронологія передісторії виникнення кафедри геодезії Львівської політехніки) / О. Дрбал, І. Тревого, Ї. Лехнер // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. – Львів, **2023.** – Вип. 1 (45). – С. 36–50.

4. **Кулик Н.** "Батько" фізичної лабораторії / Н. Кулик // Світ. – Київ, **2023.** – Лип. (№ 25/26). – С. 6.

Ім'я цього вченого не надто добре відоме широкому загалу, хоча заслуги його перед вітчизняною наукою і педагогікою беззастережні. Георгій Де-Метц – один з організаторів та перших викладачів Київського політехнічного інституту, багаторічний професор Київського університету, перший завідувач фізичної кафедри у Київському педагогічному інституті.

5. **Кулик Н.** Доктор чистої математики / Н. Кулик // Світ. – Київ, **2023.** – Черв. (№ 21/22). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Видатний математик і педагог, засновник Київського математичного товариства та відкривач нової ознаки збіжності рядів, професор Університету святого Володимира та Політехнічного інституту Василь Єрмаков – один з тих наших співвітчизників, яких росія, заодвічною звичкою привласнювати чуже, дотепер намагається "приватизувати". Хоча до "боліт" він мав лише той стосунок, що

захищав у Північній Пальмірі магістерську дисертацію та розробив курс лекцій, який базувався на досягненнях тамтешньої математичної школи.

6. **Кулик Н.** Столітній геометр / Н. Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Черв. (№ 23/24). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv19202-3-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Багаторічного керівника кафедри математики КПІ Бориса Букресєва називають одним з найвизначніших наукових довгожителів України та "найбільш яскравою і видатною постаттю в історії математики й наукової думки". Учений, педагог, дослідник, засновник Київського математичного товариства й основоположник київської школи геометрії (один з перших в Україні продовжувачів і популяризаторів ідей геометрії Миколи Лобачевського), чий педагогічний стаж сягав за 75 років, викладач, який одним із перших розпочав читати лекції українською мовою та обґрунтовував українську математичну термінологію. У 96 років він написав підручник з вищої геометрії, і навіть відзначивши сторічний ювілей, не полишив наукової роботи й працював до кінця життя. Таким був цей дивовижний чоловік – вчений, педагог, дослідник, учитель Михайла Кравчука та ще багатьох відомих математиків.

7. **Кулик Н.** Творець музики чисел [математик широкого масштабу Михайло Кравчук] / Н. Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 31/32). – С. 6–7. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Про трагічну долю всесвітньовідомого українського науковця-математика академіка Михайла Кравчука, якого репресував окупаційний радянський режим.

8. **Кулик Н.** Фундатор гідрологічної школи [Євген Оппоков] / Н. Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 29/30). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/08/Sv29302-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

9. **Любецька В.** Про особливості психологічної школи ХХ століття у літературознавстві та лінгвістиці / В. Любецька // Мова. – Одеса, 2022. – № 38. – С. 44–49.

Метою статті є розгляд вагомого внеску у філологічну науку представників психологічної школи, які зосередили свою увагу на вивченні художньої творчості та мови з точки зору психологічної складової і ейдосу.

10. **Матяш М.** Історія та особливості викладання психології в Україні / М. Матяш, Н. Тертична, Л. Прудка // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 5 (69). – С. 98–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2022_5_14 (дата звернення: 29.08.2023).

11. **Павко А.** Не віддамо жодного українського генія! / А. Павко // Світ. – Київ, 2023. – Черв. (№ 23/24). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv19202-3-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Запекла дискусія про те, чи залишати ім'я Петра Ілліча Чайковського у назві Національної музичної академії України, а також суперечки, чи вважати його представником великодержавної когорти композиторів, що своєю поведінкою підтримувала і прославляла російський імперіалізм, чи таки визнати за ним належність до українства і його підтримки, тривають уже давно. На відміну від позиції, висловленій у № 25/26 газети "Світ" (2022 р.), автор закликає врахувати обставини історії й не судити надто суворо.

12. **Павко Я.** Почути молодих учених / Я. Павко ; підготувала Наталія Кулик // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 31/32). – С. 5. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

За всієї безумовної поваги до "аксакалів", які рухали вітчизняну науку до та після проголошення незалежності, а впродовж останніх трьох десятиліть розбудовували українські наукові інституції – майбутнє української науки залежить від молодих учених – тих, хто народився вже в незалежній Україні й про карколомні події минулого та відкриття світового рівня своїх попередників знає лише з новітніх підручників і розповідей батьків. Що їм дала і недодала держава? Які проблеми вважають нагальними та які перспективи бачать для себе? Про молоду науковицю, старшу наукову співробітницю Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України кандидатку юридичних наук Яну Павко.

13. **Федяй М.** Філософський курс Стефана Калиновського 1729–1731 років у світлі його викладацької практики: джерела і (не)оригінальність / М. Федяй // *Sententiae*. – Вінниця, **2023**. – Т. 42, № 1. – С. 6–36.

14. **Шунков В.** Окремі аспекти забезпечення якості фармацевтичної освіти: досвід Великої Британії / В. Шунков // *Молодь і ринок*. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 104–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_21 (дата звернення: 29.08.2023).

Вища освіта і наука в Україні

15. **Андрущенко Т.** Культурологія як системоутворююча наука / Т. Андрущенко // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. – Київ, **2022**. – № 1. – С. 3–10.

16. **Арнаутова Л.** "Відновити країну та збудувати її сильнішою і більш технологічною можна лише на основі наук" / Л. Арнаутова // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2023**. – 19 лип. (№ 143). – С. 4.

Переможцями конкурсу "Наука для відбудови України у воєнний та повоєнний періоди" стали 67 проєктів.

17. **Бодак В.** Неоліберальна парадигма трансформації класичної моделі вищої освіти / В. Бодак, А. Рибчук, О. Сивик // *Молодь і ринок*. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 7–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_3 (дата звернення: 29.08.2023).

18. **Борисенко В.** Доля української етнології. Чому Міністерство освіти і науки України ігнорує позицію інституцій НАНУ і провідних університетів / В. Борисенко // *Слово Просвіти*. – Київ, **2023**. – 20–26 лип. (№ 29). – С. 11.

Наукова спільнота занепокоєна недооцінкою чиновниками важливості розвитку гуманітарних наук в Україні. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Одеський національний університет, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАНУ, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського

НАНУ, Інститут народознавства НАНУ та професор Валентина Борисенко звернулися з листами до МОН України про необхідність повернення до переліку зліквідованої спеціальності - етнологія.

19. **Вахович І. М.** Інноваційна трансформація поствоєнної економіки регіонів України: перспективи інтеграції освіти, науки та бізнесу / І. М. Вахович, Д. М. Матрунчик // Бізнес Інформ. – Харків, **2023**. – № 2 (541): Проблеми експортоорієнтованого бізнесу регіонів України в умовах війни. – С. 68–78. – Повний текст публікації буде доступним після 01.02.2024 р. – URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ж14572 (дата звернення: 29.08.2023).

20. **Волинська М.** "Софронія на вогнищі" / М. Волинська // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 21/22). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Сьогодні в українських оперних театрах співають мовою оригіналу. Але до останньої чверті минулого століття в усіх театрах світу співали мовами країн, в яких здійснювались постановки, використовуючи переклад. Перехід на мову оригіналів, зазначає науковець, письменник, перекладач і активний борець за повернення в наші театри опери українською Максим Стріха, було зумовлено причинами не так мистецькими, як суто економічними – оперним співакам було легше раз і назавжди вивчити партії тією чи іншою мовою, щоб гастролювати хоч по цілому світу. Та й керівництву театрів це було вигідно з погляду як логістичного, так і фінансового.

21. **Галата С.** Нам потрібні розмінери! / С. Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 23/24). – С. 1,8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv19202-3-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Сьогодні в Україні, за оцінками експертів, заміновано близько 250 тис. кв. км території. Це сільсько-господарські угіддя, території наукових установ, береги водойм тощо. Для того, щоб очистити ці землі від мін, потрібні десятиріччя.

Звісно, жодна галузь не може стати "на паузу" на цей час, треба сіяти хліб, продовжувати дослідження, відновлювати економіку. Отже, чи готова країна максимально швидко розмінувати території, та які розробки українських науковців можуть пришвидшити цей процес?

22. **Галів М.** Освіта як складова національної безпеки України в умовах сучасної російсько-української війни: правові засади, проблеми, досвід і завдання / М. Галів, О. Свйонтик // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 25–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_7 (дата звернення: 29.08.2023).

23. **Гамерська І. С.** Обґрунтування важливості дотримання етичних принципів для забезпечення доброчесності в наукових дослідженнях / І. С. Гамерська, Т. І. Олійник // Бізнес Інформ. – Харків, **2023**. – № 1 (540) : Ризики розвитку циркулярної економіки в умовах нестабільності світового ринку. – С. 6–11. – Повний текст публікації буде доступним після 01.02.2024 р. 01.02.2024 р. – URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ж14572 (дата звернення: 29.08.2023).

24. **Головенко М. Я.** Депутат ВР першого скликання Микола Головенко: "Наша історична місія полягала у створенні незалежної демократичної України" / М. Я. Головенко ; розпитувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Серп. (№ 31/32). – С. 4–5. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Інтерв'ю з депутатом Верховної Ради України першого скликання, завідувачем відділу Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України академіком НАМН України про те, як відбувалося голосування за Акт проголошення незалежності України, яку роль у роботі першого скликання відіграли науковці, а також – як створювали перші закони незалежної України, ми розпитали у депутата Верховної Ради першого скликання, завідувача відділу Фізико-хімічного

інституту ім. О. В. Богатського НАН України, доктора біологічних наук, професора, академіка НАМН України Миколи Яковича Головенка.

25. **Гоц І.** Хто відвертає нас від мови перемоги / І. Гоц // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 6–12 лип. (№ 27). – С. 2.

Як відомо, 28 червня, в День Конституції України, глава держави вніс до Верховної Ради законопроект про статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування. Документ передбачає, зокрема, відмову від дубляжу українською в кінотеатрах. Законодавча ініціатива Президента України викликала переважно негативну реакцію в суспільстві. Ось як відреагували представники влади, медіа, громадські організації та діячі.

26. **Гриценко П.** Законопроект "Про застосування англійської мови" звужує простір державної мови. Сама поява цього документа – основний його недолік / П. Гриценко ; бесіду вела Т. Пархомчук // Україна молода. – Київ, **2023**. – 2 серп. (№ 31). – С. 7.

Нещодавно глава уряду Денис Шмигаль заявляє, що за потреби українці зможуть безплатно проходити курси вивчення англійської мови. Круто. Але яка причина такого атракціону небаченої щедрості та за чий кошт цей лінгвістичний банкет?

27. **Дічек Н. П.** Сучасна українська молодь у діалозі із Григорієм Сковородою: деякі результати польових досліджень / Н. П. Дічек, Г. І. Іванюк, Н. В. Гоголь // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 2 (180). – С. 3–16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_2 (дата звернення: 29.08.2023).

Викладено результати емпіричного дослідження у формі Computer Assisted Web Interviewing цільової аудиторії – студенти 7 ЗВО України з основних макрорегіонів (окрім окупованих територій) – щодо сприйняття постаті та ідей українського філософа, письменника, педагога Григорія Сковороди (1722–1794). Незамовне рандомне опитування здійснювалося у співпраці з викладачами ЗВО України.

28. **Долиняк Ю.** Особливості та перспективи розвитку ринків освітніх послуг в Україні / Ю. Долиняк, Н. Павліха, І. Цимбалюк // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за

ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 202–236.

29. **Дударко О.** Оксана Дударко: "Я веду дослідження, які будуть корисними й для Швеції, і для України / О. Дударко ; вела розмову Ірина Миколайчук // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 23/24). – С. 1, 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv19202-3-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Війна застала її з сином Ярославом, студентом КНУ імені Тараса Шевченка, та дев'ятирічною донькою Настею вдома, у Бородянці. Про перший тиждень війни, втечу з-під окупації та майже рік життя у Швеції, в Уппсалі, про роботу у Шведському сільськогосподарському університеті (SLU) говоримо зі старшою науковою співробітницею Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України, кандидаткою хімічних наук, в. о. голови профспілки інституту, суддею присяжного районного суду в Бородянці на початок повномасштабного вторгнення Оксаною Дударко.

30. **Жданова І.** Ірина Жданова: "Немає поділу на «фізиків» та «ліриків»" / І. Жданова ; спілкувалася Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 23/24). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv19202-3-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Зниження рівня фізичної й математичної освіти було серйозною проблемою ще до війни. Викладачі університетів били на сполох: абітурієнтів, які прагнули б здобути таку освіту, меншало, а першокурсників доводилося "підтягувати" уже в процесі навчання. Як іде виникають "слабкі ланки" та як можна змінити ситуацію, наше видання поцікавилася у засновниці Наукового ліцею-пансіону "Міжнародна зелена школа ім. Кліма Чурюмова" Ірини Жданової.

31. **Жила Г.** Вища освіта в умовах війни: виклики, проблеми, перспективи для студентів та науковців / Г. Жила // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 141–145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_29 (дата звернення: 29.08.2023).

32. **Загородній А.** Анатолій Загородній: "Оновлення системи науки в Україні варто здійснювати вкрай обережно, не руйнуючи те, що ще збережено" / А. Загородній ; розпитували: Лариса Остролуцька, Дмитро Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 29/30). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/08/Sv29302-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

33. **Згуртованість** – великий потенціал // Світ. – Київ, 2023. – Лип. (№ 25/26). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv19202-3-2.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Радикальні світоглядні зміни, що відбулися з українцями, ситуація з внутрішньою та зовнішньою міграцією, демографічні перспективи України й повоєнні виклики, до яких треба готуватися вже сьогодні. Про це і не тільки йшлося в авторській програмі Володимира Семиноженка "Про науку. Компетентно", гостем якої стала академік-секретар відділення економіки, директорка Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України Елла Лібанова.

34. **Каменова Д.** На шляху до постнекласичного діалогу у вищій освіті / Д. Каменова, С. Архипова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 2. – С. 44–51. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

35. **Колежук О.** Олексій Колежук: "Хочеться сподіватися на реальну фахову дискусію щодо шляхів реформ" / О. Колежук ; спілкувалася Світлана Галата // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 29/30). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/08/Sv29302-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"У фаховій спільноті триває дискусія, яку викликало оприлюднення візійного документу реформ для відновлення України "Бачення України 2030: соціально-гуманітарна сфера", пропозицій Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій щодо реформування сфери наукових досліджень, а також візії від профільного міністерства. Як ми і обіцяли, газета "Світ" розпочинає цикл матеріалів, в яких авторитетні експерти (а іноді й власне автори візій) діляться своїми думками щодо можливих реформ галузі".

36. **Котенко О.** Проблеми інформативно-правового регулювання процедури зовнішнього незалежного оцінювання / О. Котенко // Зобов'язальні відносини в аспекті рекодифікації Цивільного кодексу України: перспективи правового регулювання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 листопада 2021 р.) / НАН України [та ін.]. – Київ, **2022**. – С. 87–89.

37. **Ніколаєнко С.** Вища освіта України – через війну до європейського визнання / С. Ніколаєнко // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 7/9 (217). – С. 7–25. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/univ/peredplata/vsh/vsh_202_7-9.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

38. **Оприлюднено** Декларацію Комітету Лісабонської конвенції про визнання кваліфікацій // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 7/9 (217). – С. 3–5. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/univ/peredplata/vsh/vsh_202_7-9.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

39. **Пахаренко В.** "І всі мови... всі знаєте. А своєї дастьбі...". Про виклики для сучасної вітчизняної науки й освіти / В. Пахаренко // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 22–28 черв. (№ 25). – С. 5.

40. **Підписано** Угоду про участь України у PISA-2025 // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 7/9 (217). – С. 5. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/univ/peredplata/vsh/vsh_202_7-9.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

41. **Подгаєцька В.** Культурологічні засади освіти в умовах цифровізації суспільства / В. Подгаєцька, О. Іващенко, В. Дніпренко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, **2022**. – № 3. – С. 52–56.

42. **Про долю** мови і землі = Круглий стіл // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 20–26 лип. (№ 29). – С. 2–4.

"Законопроект про статус англійської мови, який глава держави вніс до Верховної Ради, викликав переважно негативну реакцію в суспільстві, адже передбачає відмову від дубляжу українською в кінотеатрах. Наш тижневик у числі 27 надав слово відомим представникам влади, митцям і вченим під гаслом "Хто відвертає нас від мови перемоги"."

43. **Ребець Ю.** Як "навчити" бактерію танцювати й синтезувати нові сполуки? / Ю. Ребець ; спілкувалася Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Серп. (№ 31/32). – С. 8. URL:

<https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Інтерв'ю журналістки Світлани Галати з науковим директором наукомісткого стартапу "Експоджпен" Юрієм Ребцем.

44. **Рік війни:** EU4Skills продовжує підтримувати Україну // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 7/9 (217). – С. 5–6. URL:

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/univ/peredplata/vsh/vsh_2022_7-9.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

45. **Смертенко П.** Обережно: фейкові конференції / П. Смертенко // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 25/26). – С. 5. URL:

<https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv19202-3-2.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"Хочу звернути увагу на одне, як на мене, ганебне явище в українському науково-інформаційному просторі, яке цілком пов'язане з академічною недоброчесністю. Мова – про «фейкові конференції». Не можна сказати, що це щось революційне, але за останні кілька років воно набуло в Україні ознак загрозового «інформаційного вибуху». Гадаю, таке стрімке поширення міжнародних наукових конференцій, які, по суті, не схожі ні на міжнародні, ні на наукові, ймовірно, пов'язано з рекомендаціями університетських і міністерських структур мати під час захисту магістерських та дисертаційних робіт сертифікати учасника таких конференцій. І як відповідь, виникла «послуга»: готовність надати сертифікат учасника міжнародної конференції. Причому, з усіх кінців світу".

46. **Смертенко П.** Чи достатньо кластеризації для успішного просування української науки? / П. Смертенко // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 21/22). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Автор повертається до результатів обговорення кластеризації як форми реалізації наукових розробок на засіданні Науково-технічної ради НАН України, про яке йшлося в газеті "Світ" (№ 15/16 н. р.)

47. **Стріха М.** Майбутнє досліджень, розробок та інновацій. Чому не маємо розуміння, що наука може зміцнювати обороноздатність, і чи варто створювати новий орган, де наукових лідерів оцінюватимуть посередності? / М. Стріха // Україна молода. – Київ, **2023**. – 26 лип. (№ 30). – С. 10–11.

На початку липня, згідно з законом, закінчився чотирирічний термін повноважень 12 з 24 членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій. "Під завісу" на засіданні 1 липня НК ухвалив "Пропозиції щодо реформування сфери наукових досліджень, розробок та інновацій", які було надіслано до органів влади. Дехто з колег-науковців поставився до цього 11-сторінкового документа дещо скептично: мовляв, НК – не орган влади, який напряму ухвалює якісь управлінські рішення. Я такого легковажного ставлення не поділяв би... Зараз уже ясно, що влада прагне швидких і рішучих реформ у сфері освіти і науки. Профільний віце прем'єр Михайло Федоров уже презентував бачення чергових реформ в освітянській сфері. Оголошено про роботу над аналогічним документом у сфері науки. А голову НК, членкора НАН, фізика-теоретика Олексія Колежука навіть журнал Nature позиціонує сьогодні як "одного з головних радників уряду в сфері реформування наукової галузі". Отже, не виключено, що саме скріплені його підписом пропозиції (у повному вигляді чи вибірково) й буде покладено в основу майбутніх реформаційних рішень уряду й парламенту.

48. **Фаріон І.** Лучше бить англійізірованою, нежелі українізірованою..., або Quid quid latine dictum sit, altum videtur / І. Фаріон // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 6–12 лип. (№ 27). – С. 3.

49. **Філіпчук Г.** "Справа вчителя – одна з величних спав в історії" / Г. Філіпчук // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 20–26 лип. (№ 29). – С. 5.

"13 липня відбулась півторагодинна зустріч з Міністром освіти і науки України Оксеном Лісовим. Степан Хмара, Павло Мовчан, Іван Заєць, Георгій Філіпчук. Відкрита, взаємозацікавлена розмова точилася навколо наболілих, суспільно чутливих тем національної освіти, науки, виховання Нації, з усвідомленням, що і в

умовах війни з російським агресором, і в післявоєнний період головним завданням є збереження Людини, зрощування якості людського капіталу. Розмова була присвячена суспільно вагомим темам розвитку національної освіти та національної науки в умовах російсько-української війни. Її головні аспекти академік НАПН України Георгій Філіпчук висвітлив на шпальтах Всеукраїнського культурологічного тижневика «Слово Просвіти» у публікації «Справа вчителя – одна з величних справ в історії». За більш як тридцять років існування сучасної Української держави в гуманітарній сфері загалом й освітній і науковій галузях зокрема накопичилося ціла низка проблем. Найбільш кричущі з них це: значне їх недофінансування і як наслідок катастрофічна втрата престижу в українському суспільстві професії педагога й науковця, велика розбіжність в якості знань які надають міські й сільські школи, скорочення державних видатків на книгодрукування, книгорозповсюдження й бібліотеки, припинення чи зменшення до мінімуму видавничої діяльності багатьох освітянських і наукових видавництв тощо".

50. **Шулікін Д.** Відновлення має розпочатися зараз / Д. Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 29/30). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/08/Sv29302-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"Нещодавно столицю відвідала делегація Eurodoc – Європейської ради докторантів та молодих учених. Президент організації Себастьян Дале і його заступниця Піл Марія Заугманн, заглибившись у проблеми, з якими стикаються наші молоді науковці в умовах війни, пообіцяли продовжувати лобювати їхні інтереси в європейських структурах. І перші результати візиту з'явилися уже невдовзі після його завершення".

51. **Шулікін Д.** Українській Формулі Миру – "Так!" / Д. Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Лип. (№ 27/28). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv27282-4.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Українська Рада Миру ухвалила Заяву, в якій підтримала ініціативу Президента України Володимира Зеленського щодо проведення Глобального Саміту Миру та закликала громадські організації України та демократичного світу приєднатися до неї й проявити готовність до спільних дій. Окрім того, було ухвалено Звернення до

учасників саміту НАТО 11 липня 2023 року у Вільнюсі та до неурядових організацій країн-членів НАТО.

52. **Як з'являються** дублі громадських академій? / розпитували: Лариса Остролуцька, Дмитро Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 29/30). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/08/Sv29302-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"У розпорядженні газети «Світ» опинився лист, підписаний президентом Академії наук вищої школи України Олександром Наконечним до міністра освіти і науки Оксена Лісового та президента НАН України Анатолія Загороднього. З посиланням на Меморандуми про співробітництво, підписані між АН вищої школи України та МОН України і НАН України, президент АН ВШУ пише..."

53. **Deinega I. I.** Implementation of the Right of Access to Higher Education: Barrier-Free and Inclusive Education Policy in International Documents and Acts of National Legislation / I. I. Deinega, M. A. Deineha // Право. Людина. Довкілля. – Київ, 2022. – Т. 13, № 3. – С. 26–36.

Порушено одну з найнагальніших проблем освітньої політики України – запровадження інклюзивної освіти – системи освіти, яка асимілює потреби різноманітного кола здобувачів і спрямована на задоволення їхніх потреб.

Вища освіта і наука за кордоном

54. **Гуменчук А. В.** Вища бібліотечна освіта в країнах Латинської Америки / А. В. Гуменчук // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2022. – Вип. 62. – С. 72–85. URL: <http://v-khsac.in.ua/issue/view/16299> (дата звернення: 29.08.2023).

55. **Десятов Т. М.** Шляхи модернізації моделей і методів освітнього менеджменту в зарубіжних країнах та Україні / Т. М. Десятов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 2. – С. 20–25. URL: <https://ped-journal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

56. **Зябловська Д.** Організаційно-педагогічні аспекти забезпечення якості дизайнерської освіти у вищій школі Данії / Д. Зябловська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 4 (212). – С. 128–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_28 (дата звернення: 29.08.2023).

57. **Куклін О.** Європа й Америка відчиняють двері українським студентам / О. Куклін // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023.** – 21 лип. (№ 145). – С. 4.

Черкаський державний бізнес-коледж – лідер серед вишів Черкащини в отриманні грантів за провідною Програмою міжнародної співпраці Європейського Союзу "Еразмус+".

58. **Наука** під час війни: виживання чи розвиток / підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023.** – Черв. (№ 21/22). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

59. **Опушко Н.** Зміст і структура бакалаврських програм за дуальною формою навчання в університетах Німеччини / Н. Опушко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 4 (212). – С. 109–114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_26 (дата звернення: 29.08.2023).

60. **Паласюк Б. М.** Професійна підготовка магістрів фармації в університетах Австрії / Б. М. Паласюк // Медична освіта. – Тернопіль, **2022.** – № 3 (97). – С. 47–50. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/760 (дата звернення: 29.08.2023).

61. **Товканець Г.** Розвиток професійних компетентностей вчителів шведської мови у неформальній освіті Швеції / Г. Товканець, О. Мартин // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 2 (210). – С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_8 (дата звернення: 29.08.2023).

Управління ЗВО, фінансування

62. **Баланчук І.** Бути готовими до випробувань, помилок, понаднормової роботи й скепсису / І. Баланчук // Світ. – Київ, **2023.** – Лип. (№ 25/26). – С. 7. URL:

<https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv19202-3-2.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"CASES – професійна соцмережа для фахівців креативних індустрій, що об'єднує графічних дизайнерів, маркетологів, айтівців та інших фахівців. Спільнота допомагає представникам креативних професій обмінюватися ідеями, спілкуватися, а компаніям – знаходити необхідних спеціалістів. Окрім того, CASES – це ще й освітня платформа, яка створює можливості для навчання й кар'єрного росту. Засновник та CEO стартапу Анатолій Попель розповів, як створювалася платформа і яких результатів вдалося досягти.

63. **Горінов П.** "Ключовою рисою сучасного успішного керівника має бути здатність до ефективного управління"... / П. Горінов // Юридичний вісник України. – Київ, **2023**. – 16–30 черв. (№ 23/25). – С. 6–9.

64. **Курило В. С.** Фасилітація як метод формування сприятливого соціально-психологічного клімату та партнерства в закладі вищої освіти / В. С. Курило, О. Л. Караман // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 2 (180). – С. 59–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_7 (дата звернення: 29.08.2023).

65. **Мельникова О.** Державне регулювання сфери вищої освіти як елемент розвитку національної економіки / О. Мельникова, Ю. Олійник // Galician economic journal. – Ternopil, **2023**. – № 1 (80). – С. 7–19.

66. **Ситнік Т.** Особливості використання педагогічного співробітництва та партнерства у закладах вищої освіти України / Т. Ситнік // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 2. – С. 57–64. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

67. **Слюсаренко О.** Вимірювання якості освітньої діяльності університетів: український досвід / О. Слюсаренко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 2. – С. 12–20. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

68. **Тимошенко Ю. В.** Інструменти та механізми підвищення рівня управлінської культури керівників закладів освіти / Ю. В. Тимошенко, Л. В. Завгородня // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 3. – С. 5–10. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

69. **Чепурна В.** Дослідження та удосконалення організаційної структури управління закладу вищої освіти / В. Чепурна, О. Долгальова // Galician economic journal. – Ternopil, **2022**. – № 5/6 (78/79). – С. 110–119.

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

70. **Важлива** лекція українських учених у Скоп'є / власна інформація // Слово Просвіти. – Київ, **2023**. – 29 черв.–5 лип. (№ 26). – С. 7.

На Філософському факультеті македонського Університету Св. Кирила та Мефодія у Скоп'є 8 червня відбулася відкрита лекція академіка і професора КНУ ім. Тараса Шевченка Володимира Сергійчука та доктора історичних наук Олеси Стасюк, які досліджують тему Голодомору 1932–1933 років в Україні. Як передає Укрінформ, про це у Фейсбуці повідомило Посольство України в Північній Македонії. Захід відкрив Декан Філософського факультету УКІМ зазначивши, що згадана тема є неймовірно важливою і потребує все більшого обговорення і висвітлення. Своєю чергою Посол України Лариса Дір подякувала Декану Р. Дуєву за надання можливості зібратися у стінах Університету, щоб донести більше інформації про Україну, про злочини, які вчиняє держава-агресор РФ в Україні. Є фото професора на заході. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3720429-u-rivnicnij-makedonii-vidbulasa-lekcija-ukrainskih-naukovciv-pro-golodomor.html>.

71. **Вдовічен А.** Інновації в освітньому процесі Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ в контексті євроінтеграції / А. Вдовічен, В. Кифяк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2022**. – Вип. 4 (88). – С. 96–110.

72. **Волинська М.** Ефективна координація зусиль та проведення аудиту НФД / М. Волинська // Світ. – Київ, 2023. – Лип. (№ 25/26). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv19202-3-2.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Під головуванням президента АН ВШ України О. Г. Наконечного відбулося завершальне у 2022–23 навчальному році засідання Президії Академії наук вищої школи.

73. **Волинська М.** Європейське фізичне товариство підтримує Україну / М. Волинська // Світ. – Київ, 2023. – Черв. (№ 21/22). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Як повідомляє Секретаріат Українського фізичного товариства, у португальському місті Порту 26–27 травня відбулася чергова сесія Ради Європейського фізичного товариства, яке об'єднує нині 42 національні товариства країн континенту (серед них – і засноване в 1990 р. Українське фізичне товариство), та близько 3200 визначних індивідуальних членів. На порядку денному сесії, окрім звіту президента ЄФТ Лука Берже, який завершує нині свою каденцію, виборів нового керівництва, обговорення різних аспектів розвитку фізики та її популяризації, значилося й українське питання. Українську фізичну громаду на цій сесії представляли (в режимі он-лайн) віце-президент УФТ проф. Михайло Білоголовський і член Координаційної ради УФТ, президент Товариства в 2013–2016 рр. проф. Максим Стріха.

74. **Згуровський М.** Сучасник трьох століть. Новатор високотехнологічного розвитку та прогресу країни [Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"] / М. Згуровський // Світ. – Київ, 2023. – Серп. (№ 31/32). – С. 3. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Стаття ректора Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" академіка НАН України Михайла

Згуровського – про історію та сьогодні цього славетного українського вишу (з нагоди його прийдешнього 125-річчя).

75. **Історія** одного відкриття, яке таким не стало // Світ. – Київ, **2023**. – Серп. (№ 31/32). – С. 7. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2023/08/230823122355629-6794.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Про дослідження корейських учених, які повідомили, що виявили надпровідність за кімнатної температури й нормального тиску (з коментарями завідувача відділу фізики магнітних явищ Інституту фізики НАН України члена-кореспондента НАН України Сергія Рябченка і завідувача лабораторії сильнокорельованих низьковимірних систем відділу теорії нелінійних процесів в конденсованих середовищах Інституту теоретичної фізики імені М. М. Боголюбова НАН України доктора фізико-математичних наук Сергія Шарапова.

76. **Козоріз В.** "Нам вдалося зберегти науковий і кадровий потенціал установи" / В. Козоріз // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 18 лип. (№ 142). – С. 3.

Інституту рослинництва імені В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України виповнюється 115 років.

77. **Листопад О.** Настають зміни? Візьміть в них участь! / О. Листопад // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 27/28). – С. 3.

Протягом останніх кількох тижнів у фаховій спільноті не вибухають дискусії, які викликало оприлюднення декількох документів – Візії майбутнього освіти й науки України від профільного міністерства, візійного документа "Бачення України 2030: соціально-гуманітарна сфера" від Школи політичної аналітики Національного університету "Києво-Могилянська академія" та Коаліції "Реанімаційний пакет реформ", а також – пропозицій Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій щодо реформування сфери наукових досліджень, розробок та інновацій.

78. **Листопад О.** Президент Естонії завітав до Київської політехніки / О. Листопад // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 21/22). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

З великим зацікавленням студенти та викладачі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" прийшли на зустріч з Аларом Карісом – естонським молекулярним генетиком, ученим, свого часу – ректором Естонського університету природничих наук та Тартуського університету. Шостим президентом Естонії Алар Каріс став з 11 жовтня 2021 року.

79. Луканська А. Попри війну диплом Київського національного університету не втратив свій престиж / А. Луканська // *Голос України*. – Київ, **2023**. – 29 лип. (№ 151). – С. 1, 7.

Попри війну диплом Київського національного університету не втратив свій престиж. За підсумками першого тижня подання заяв про вступ КНУ ім. Тараса Шевченка підтвердив свою репутацію найпопулярнішого вишу країни. Про особливості вступної кампанії розповів на брифінгу ректор університету Володимир Бугров (на знімку).

80. Наука для відбудови: Національний фонд досліджень профінансує університетські проекти // *Голос України*. – Київ, **2023**. – 14 лип. (№ 140). – С. 6.

"Двадцять університетів отримують грантову підтримку Національного фонду досліджень України за результатами конкурсу «Наука для відбудови України у воєнний та повоєнний періоди». Зокрема, установа профінансує чотири проекти, подані науковцями КНУ ім. Тараса Шевченка. Як повідомляє Центр комунікацій університету, Інститут психіатрії КНУ реалізовуватиме проєкт «Інноваційна модель захисту ментального здоров'я студентської молоді у воєнний та повоєнний періоди», Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини» КНУ – проєкт «Бактеріофаги як біологічні агенти контролю бактеріальних ускладнень у постраждалих з вогнепальними та мінно-вибуховими травмами», Фізичний факультет – проєкт «Екологічно безпечні н'єзо/сегнетоелектричні гнучкі нанокмпозити для перетворення механічного навантаження в світлову та електричну енергію», а Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини» КНУ імені Тараса Шевченка – проєкт «Розробка технології "застосування водорозчинних C60 фулеренів для відновлення функціональної активності скелетних м'язів на тлі механічних травм"»".

81. **Осадча О.** Олена Осадча: "Ми інтегруємо українські народні традиції у твори сучасного мистецтва" / О. Осадча // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 27/28). – С. 4–5.

Як воно – бути іконописцем, педагогом, науковцем і водночас очолювати вищий навчальний заклад? Як знайти на все час і сили, не втратити натхнення і творчий потенціал? Відповіді на ці запитання знає Олена Осадча – українська художниця, що працює в жанрі сакрального мистецтва, кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри монументального і станкового живопису Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука. У липні виповнюється рік, як вона стала ректоркою цього вишу.

82. **Погранична І.** Пошук архітектурного вирішення сучасного освітньо-наукового центру / І. Погранична, О. Аврамук // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Архітектура. – Львів, **2022**. – Vol. 4, iss. 1. – С. 128–135.

83. **Проскуряков В.** Особливості навчання ландшафтному дизайну на кафедрі ДАС Львівської архітектурної школи / В. Проскуряков // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Архітектура. – Львів, **2022**. – Vol. 4, iss. 1. – С. 136–143.

84. **Пурхля Я.** Місто і університет перед викликами сучасності [Краківська академія] / Я. Пурхля // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 28–40.

85. **Свириденко Д.** Кафедра ЮНЕСКО працює в українському університеті / Д. Свириденко; вела розмову Леда Саражина // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 27/28). – С. 8. [URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv27282-4.pdf](https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv27282-4.pdf) (дата звернення: 01.06.2023).

Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти працює на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова з червня 2021 року. Саме тоді кафедра була сертифікована в межах програми UNITWIN/Кафедри ЮНЕСКО, що підтверджує її професіоналізм та відповідність міжнародним стандартам у наданні освітніх послуг.

86. **Скрипник І. М.** Медична освіта в умовах війни: досвід Полтавського державного медичного університету / І. М. Скрипник, Н. П. Приходько, О. А. Шапошник // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 3 (97). – С. 60–64. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/760 (дата звернення: 29.08.2023).

87. **Трофименко С.** "Напівголі" частинки високих енергій / С. Трофименко ; підготував Дмитро Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 27/28). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv27282-4.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Ефекти "напівголої" стану частинок можуть суттєво змінювати характеристики багатьох електромагнітних процесів, а дослідження цих ефектів становить як практичний, так і фундаментальний інтерес. Про це йшлося у науковому повідомленні провідного наукового співробітника ННЦ "Харківський фізико-технічний інститут" доктора фізико-математичних наук Сергія Трофименка на засіданні Президії НАН України.

88. **Трофімук-Кирилова Т.** Застосування квест-технологій у підготовці здобувачів вищої освіти (з досвіду Волинського національного університету імені Лесі Українки) / Т. Трофімук-Кирилова, А. Карпюк, С. Чибирак // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 1 (03). – С. 140–154.

89. **Чи буде** новий дім у нашої літературної спадщини? / підготував Дмитро Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Черв. (№ 21/22). – С. 1, 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Унікальні рукописні фонди Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України є неоціненним скарбом українського народу, а також – основою академічних, науково-критичних та енциклопедичних видань. Про це йшлося у доповіді директора інституту академіка Миколи Жулинського на одному з нещодавніх засідань Президії академії.

90. **Шулікін Д.** Посилення освітянсько-наукового крила Української Ради Миру / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 25/26). – С. 3. URL:

<https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv19202-3-2.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

До утвердження справедливого миру за Українською формулою як одного з головних завдань, що ставить перед собою Українська Рада Миру, долучається вагома освітянсько-наукова спільнота. Під час зустрічі в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова очільники низки провідних українських університетів – Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, – а також Національної академії педагогічних наук та Національного центру "Мала академія наук України" разом з громадською організацією "Українська Рада Миру" підписали Угоду про співробітництво "з метою об'єднання зусиль для утвердження справедливого миру, єдності в Україні та за її межами, на засадах Української Формули Миру". Перед початком підписання угоди голова Української Ради Миру Михайло Згуровський ознайомив колег – освітян та науковців – з тим, як розгортає свою діяльність громадська організація, покликана утверджувати справедливий мир та наближення перемоги України. Серед заходів, які було здійснено, починаючи з квітня нинішнього року, Михайло Згуровський насамперед назвав розроблення і схвалення Програми дій Української Ради Миру на час правового режиму воєнного стану в Україні.

91. **Шулікін Д.** "Пташки" для війська від фонду "Київський політехнік" та Української Ради Миру / Д. Шулікін // Світ. – Київ, 2023. – Черв. (№ 21/22). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/06/Sv2122-2-1.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

"Сьогодні безпілотні літальні апарати є одними з найголовніших «дійових осіб» на полі бою, де виконують широкий спектр завдань – від розвідки до ураження цілей. Тож не дивно, що наші військові постійно відчують потребу у «пташках» найрізноманітніших класів. До вирішення цього питання вирішили долучитись Фонд допомоги ЗСУ «Київський політехнік» та Українська Рада Миру. Під час церемонії

передачі чергової партії дронів військовим, що відбулася в КПШ ім. Ігоря Сікорського, також було досягнуто домовленості поглибити співпрацю між військовими й університетом".

92. **Щудло С.** Потрібна надія на майбутнє / С. Щудло, С. Курбатов ; підготувала Світлана Галата // Світ. – Київ, **2023**. – Лип. (№ 27/28). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/07/Sv27282-4.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Чи йдуть українські заклади вищої освіти "в ногу" з європейськими? Як "почувається" нині українська вища освіта, викладачі й науковці? Що чекає на вищу освіту у найближчому майбутньому? Відповіді на ці та інші питання спробували знайти учасники вебінару "Майбутнє української вищої освіти". Зустріч організувала Спілка дослідників вищої освіти України, її було присвячено співзасновникам спілки Світлані Щудло та Сергію Курбатову.

Університет і місто

93. **Балацька О.** Академічне місто як простір реалізації освітніх прав в умовах глобальних викликів / О. Балацька, Т. Лотиш // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 41–54.

94. **Бойченко М.** Академічні і громадянські чесноти в українських містах у XXI столітті: феномен майдану / М. Бойченко, Н. Бойченко // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 74–101.

95. **Ганаба С.** Університет у культурному просторі міста: традиції та сучасність / С. Ганаба // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 113–129.

96. **Засєкіна Л.** Розвиток громадської резилієнтності як співпраця між університетом і містом у воєнний час / Л. Засєкіна, І. Глова // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 166–187.

97. **Коломечюк В.** Інтегрований тариф як інструмент управління розвитком розумного міста / В. Коломечюк // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 142–165.

98. **Лагоднюк О.** Створення віртуального освітнього середовища в університеті / О. Лагоднюк, Т. Костюкова, Г. Туровська // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 267–294.

99. **Лебедюк В.** Університет як центр аналізу відкритих даних / В. Лебедюк // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 325–335.

100. **Матусевич Т.** ТанDEM університету та міста задля стійких рішень у галузі гендерної рівності: європейський досвід / Т. Матусевич, С. д. Б. А. Клара // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 188–201.

101. **Реверс Е.** Міста (університетські) – уявлені? / Е. Реверс // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засєкіної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022.** – С. 55–73.

102. **Скиба М.** Університет як інтелектуальний хаб міста / М. Скиба // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко,

Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 102–112.

103. **Харчук Ю.** Освітньо-науковий кластер як інституційна основа розвитку університету та територіальної громади / Ю. Харчук, О. Харчук // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 237–256.

104. **Шевчук Д.** Острозька академія і Острог: "Експеримент" зі створення академічного міста / Д. Шевчук, І. Пасічник // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 10–27.

105. **Шевчук О.** Погранична сутність університету: між сферою ідей і повсякденням / О. Шевчук // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 130–141.

106. **Shevchuk D.** Town and Gown 2.0: synchronization of the strategic development of the university and the city / D. Shevchuk // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 295–308.

Town and Gown 2.0: синхронізація стратегічного розвитку університету та міста.

107. **Shulyk R.** The impact of the university on the civil society development / R. Shulyk, Y. Shulyk // Університет і місто: стратегії та практики взаємодії / [О. Балацька, М. Бойченко, Н. Бойченко та ін.]; за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекиної та Олега Лагоднюка. – Острог, **2022**. – С. 309–324.

Вплив університету на розвиток громадянського суспільства.

Учасники навчально-виховного процесу

108. **Ашиток Н.** Підготовка студентів до патріотичного виховання школярів в умовах війни / Н. Ашиток // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 11–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_4 (дата звернення: 29.08.2023).

109. **Березюк М.** Трансформації базових компонентів стресостійкості здобувачів вищої освіти під час війни / М. Березюк, С. Діхтяренко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 1 (71). – С. 41–47.

110. **Гончар Г.** Сучасний стан та умови фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи / Г. Гончар, А. Затуливітер // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 74–78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_17 (дата звернення: 29.08.2023).

111. **Івасенко О. А.** Стратегії SMM вітчизняних закладів вищої освіти / О. А. Івасенко // Регіональна економіка. – Львів, **2022**. – № 4 (106). – С. 40–49.

112. **Калениченко Р.** Психокорекція психосоматичних проявів у здобувачів вищої освіти засобами музикотерапії / Р. Калениченко, Л. Клевець, І. Петухова // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 1 (65). – С. 31–36. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж73167%2F2022%2F1 (дата звернення: 29.08.2023).

113. **Кравченко В.** Аналіз наукових підходів вітчизняних та зарубіжних учених до визначення поняття "гендерної компетентності" фахівців / В. Кравченко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 1 (65). – С. 44–52. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж73167%2F2022%2F1 (дата звернення: 29.08.2023).

114. **Мицишин М.** Психологічні особливості взаємозв'язку перфекціонізму та прокрастинації у студентської молоді / М. Мицишин, Д. Чемеринська, Я. Синичич // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 1 (65). – С. 72–78. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж73167%2F2022%2F1 (дата звернення: 29.08.2023).

115. **Мороз Л.** Суб'єкт-суб'єктна взаємодія як основа формування творчих здібностей учасників освітнього процесу / Л. Мороз, С. Діхтяренко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2023. – № 2 (72). – С. 93–101.

116. **Овсяннікова Я.** Професійна ідентичність як одна із основних складових професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС / Я. Овсяннікова, А. Чабань // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 1 (65). – С. 79–85. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж73167%2F2022%2F1 (дата звернення: 29.08.2023).

117. **Пилипенко Н.** Методичні основи тренінгової діяльності практичного психолога закладу вищої освіти / Н. Пилипенко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 2 (66). – С. 98–106. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж73167%2F2022%2F1 (дата звернення: 29.08.2023).

118. **Столярова О.** Дослідження способів впливу на мотиваційну сферу здобувачів вищої освіти / О. Столярова // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 3 (67). – С. 120–125.

119. **Формування** комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти / Г. В. Білавич, М. А. Багрій, Н. Ю. Гречаник, С. І. Гнатишин // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 4 (98). – С. 77–81. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/773 (дата звернення: 29.08.2023).

120. **Харченко Н.** Вплив темпераменту на особливості адаптації студентів різної статі / Н. Харченко, М. Дробик // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 2 (66). – С. 113–120.

121. **Харченко Н. А.** Особливості адаптації студентів до дистанційного навчання в умовах пандемії / Н. А. Харченко, Л. П. Науменко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 1 (65). – С. 125–131.

122. **Якимчук Б.** Розвиток стресостійкості об'єкта навчання в умовах освітнього середовища у контексті його самореалізації / Б. Якимчук // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 2 (66). – С. 139–145.

123. **Якимчук І.** Специфіка уявлень здобувачів вищої освіти про успішність навчання / І. Якимчук // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 2 (72). – С. 161–166.

124. **Якимчук І.** Чинники та умови формування морально-етичної відповідальності майбутнього психолога / І. Якимчук // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 2 (66). – С. 146–152.

125. **Ярошенко О.** Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників у контексті інституційної політики університетів / О. Ярошенко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 2. – С. 5–12. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

126. **Zagura F.** Organisational forms and methods of physical education teachers' professional development at multydisciplinary HEI / F. Zagura // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 4 (212). – С. 79–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_18 (дата звернення: 29.08.2023).

Висвітлено проблему застосування різноманітних організаційних форм і методів у професійному розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО

127. **Акірі І.** Професійна підготовка майбутніх вчителів у контексті трансдисциплінарної парадигми / І. Акірі // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022.** – Вип. 3. – С. 52–55. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

128. **Бабенко К.** Прийоми використання автентичних текстів на заняттях із англійської мови / К. Бабенко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022.** – Вип. 2. – С. 80–85. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

129. **Бабенко Т.** Теорія і практика написання прикінцевих розділів англомовної наукової статті (на прикладах англомовних дослідницьких статей / Т. Бабенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 3 (211). – С. 89–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_17 (дата звернення: 29.08.2023).

130. **Бачинська Н. А.** Освітньо-професійна програма "Медіакомунікації та діджитал продакшн": концептуальні підходи до підготовки фахівців за спеціальністю "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / Н. А. Бачинська // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, **2022.** – Вип. 62. – С. 86–99. URL: <http://v-khsac.in.ua/issue/view/16299> (дата звернення: 29.08.2023).

131. **Бачієва Л.** Методи і технології навчання методології дослідження: аналіз теорії та практики / Л. Бачієва // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 99–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_22 (дата звернення: 29.08.2023).

132. **Бондаренко С. В.** Філософія як навчальна дисципліна в умовах дистанційного навчання: особливості викладання і вивчення / С. В. Бондаренко, О. І. Пилипишин, Н. В. Гуменна // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 3 (97). – С. 31–35. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/760 (дата звернення: 29.08.2023).

133. **Борис І.** Системна проблема виховання й професійного становлення студентів спеціалізації "Актор драматичного театру та кіно" в закладі вищої освіти / І. Борис, С. Фєвральова // Культура України. – Харків, **2022**. – Вип. 78. – С. 53–59.

134. **Буровицька Ю.** Мобільні технології для вивчення англійської мови майбутніми ІТ-спеціалістами / Ю. Буровицька, Г. Гриженко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 123–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_27 (дата звернення: 29.08.2023).

135. **Бутенко Л. Л.** Розвиток запитувальної активності майбутніх учителів у процесі вивчення педагогічних дисциплін / Л. Л. Бутенко // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 3 (181). – С. 14–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_3_3 (дата звернення: 29.08.2023).

136. **Верба С.** Науково-дослідна робота студентів у системі освітньої підготовки фахівця: нормативно-правове регулювання / С. Верба // Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 4 (32). – С. 36–40.

137. **Винницька Н.** Особливості застосування мультимедіа-технологій в сучасній системі освіти / Н. Винницька, О. Жигайло // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 109–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_22 (дата звернення: 29.08.2023).

138. **Вихрущ А. В.** Есе в системі розумового виховання студентів / А. В. Вихрущ // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 4 (98). – С. 117–126. URL:

https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/773 (дата звернення: 29.08.2023).

139. **Вишківська В.** Професійне самовдосконалення фахівця в умовах трансформації освітнього середовища / В. Вишківська, О. Голікова, В. Мирошніченко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 89–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_18 (дата звернення: 29.08.2023).

140. **Вишківська В.** Соціально-культурна обумовленість та педагогічний потенціал реалізації персоналізованого навчання в умовах цифровізації освіти / В. Вишківська, О. Голікова, Є. Козлов // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 89–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_20 (дата звернення: 29.08.2023).

141. **Власенко Я.** Чинники, що обумовлюють якість економічної освіти в Україні / Я. Власенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 156–160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_33 (дата звернення: 29.08.2023).

142. **Галайко Ю.** Теоретико-методологічні засади інноваційних технологій у професійній підготовці фахівців зі спеціальної освіти / Ю. Галайко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 2. – С. 145–150. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

143. **Гарбар К. Б.** Досвід впровадження дистанційної форми навчання в післядипломній медичній освіті / К. Б. Гарбар, З. В. Єлоєва, С. О. Матвієнко // Медична освіта. – Тернопіль, **2023**. – № 1 (99). – С. 113–119. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

144. **Гнатенко Т.** Система завдань для моделювання професійної успішності студентів-фармацевтів засобами інтерактивних технологій / Т. Гнатенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 156–160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_32 (дата звернення: 29.08.2023).

145. **Гомонюк О.** Особливості розвитку інформаційної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій шляхом використання інноваційних педагогічних технологій / О. Гомонюк, Н. Бідюк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 12–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_4 (дата звернення: 29.08.2023).

146. **Горбенко С.** Особистісно орієнтоване навчання студентів закладів мистецької освіти в сутнісних показниках професійних компетентностей / С. Горбенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 58–62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_12 (дата звернення: 29.08.2023).

147. **Горенко М.** Апробація та аналіз ефективності тренінгової програми "Розвиток психологічної готовності майбутніх психологів до здійснення професійної кар'єри" / М. Горенко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 4 (68). – С. 37–45.

148. **Гребеник А.** Структурно-функціональна модель формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів залізничного транспорту у фаховій підготовці / А. Гребеник // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 149–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_32 (дата звернення: 29.08.2023).

149. **Грубінко А.** Психологічна підготовка правника як основа професійної практичної діяльності / А. Грубінко // Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 4 (32). – С. 6–11.

150. **Гульбс О.** Вплив психологічної культури на розвиток творчих здібностей студентів / О. Гульбс, І. Лантух, О. Жук // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2021**. – № 6 (64). – С. 49–57.

151. **Гутник В.** Формування мовних компетентностей у монологічному мовленні майбутніх учителів (початковий ступінь вивчення німецької мови) / В. Гутник, З. Соломко, М. Паустовська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 95–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_21 (дата звернення: 29.08.2023).

152. **Гущук І.** Підготовка кадрів для вітчизняної системи охорони громадського здоров'я: виклики та перспективи / І. Гущук, В. Сміянов, І. Киричук // Довкілля та здоров'я. – Київ, **2022**. – № 4 (105). – С. 14–20.

153. **Дем'ян Я.** Культура української наукової мови як наукова проблем / Я. Дем'ян // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 108–112. [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_21) (дата звернення: 29.08.2023).

154. **Джулай А.** Обґрунтування та розробка авторської програми розвитку емоційного інтелекту майбутніх психологів / А. Джулай // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 1 (71). – С. 59–63.

155. **Єпіхіна М. А.** Парадигмальні засади професійної підготовки майбутніх учителів до реалізації партнерської взаємодії в початковій школі / М. А. Єпіхіна // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 2 (180). – С. 37–46. [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_5) (дата звернення: 29.08.2023).

156. **Желанова В. В.** Реалізація коучингового підходу в професійній підготовці майбутнього педагога: аспект рефлексіогенезу / В. В. Желанова // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 2 (180). – С. 47–58. [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_6) (дата звернення: 29.08.2023).

157. **Застосування** інформаційно-комунікаційних технологій в процесі підготовки фахівців професійної освіти / Р. Горбатюк, Я. Замора, М. Рутило, С. Сіткар, Н. Бурега // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 72–77. [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_15) (дата звернення: 29.08.2023).

158. **Заушнікова М.** Особливості соціально-психологічної підтримки розвитку лідерського потенціалу студентського (курсантського) ядра колективу в умовах закладу вищої освіти / М. Заушнікова, О. Сковира, А. Коханець // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 5 (69). – С. 21–29. [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2022_5_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2022_5_5) (дата звернення: 29.08.2023).

159. **Зінорук А.** Критерії та показники сформованості комунікативних умінь майбутніх філологів / А. Зінорук, О. Васюк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. –

№ 2 (210). – С. 84–88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_17 (дата звернення: 29.08.2023).

160. **Інтерактивні** методи навчання – шлях до підвищення ефективності освітнього процесу у медичних закладах вищої освіти / Т. Є. Рожнова, С. Н. Вадзюк, С. С. Наконечна, О. М. Ратинська // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 3 (97). – С. 51–59. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/760 (дата звернення: 29.08.2023).

161. **Інтерактивні** методи у методиці викладання економічних дисциплін / О. В. Гривківська, О. І. Відоменко, І. М. Ареневич, Б. М. Ареневич // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – Одеса, **2022**. – Т. 21, вип. 2 (51). – С. 21–29.

162. **Ісаєва О.** Рефлексія як особливий вид діяльності у процесі підготовки майбутніх лікарів / О. Ісаєва, Г. Шайнер // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 29–32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_7 (дата звернення: 29.08.2023).

163. **Калиниченко І.** Багаторічна динаміка стійкості до професійного вигорання у педагогічних працівників закладів освіти різного типу / І. Калиниченко, Г. Латіна // Довкілля та здоров'я. – Київ, **2022**. – № 3 (104). – С. 29–36.

164. **Кернична І. З.** Досвід оцінювання знань здобувачів магістерського рівня вищої освіти при викладанні фармацевтичної ботаніки в умовах війни та дистанційного навчання / І. З. Кернична, М. І. Шанайда // Медична освіта. – Тернопіль, **2023**. – № 1 (99). – С. 42–47. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

165. **Кизилова В. В.** Організація самостійної роботи аспірантів у процесі вивчення освітнього компонента "Науковий стиль української мови у професійній комунікації" / В. В. Кизилова // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 3 (181). – С. 29–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_3_4 (дата звернення: 29.08.2023).

166. **Кириленко К.** Формування української ідентичності в процесі викладання курсу "Філософія" в закладі вищої освіти за умов воєнного стану / К. Кириленко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, **2022**. – № 3. – С. 10–15.

167. **Козак О.** Розвиток інтелектуального потенціалу студентів на початковому етапі їхньої адаптації до навчання / О. Козак // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 5 (69). – С. 67–74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2022_5_10 (дата звернення: 29.08.2023).

168. **Комар Т.** Гендерні особливості міжособистісної взаємодії студентів-психологів як передумова формування готовності до професійної діяльності / Т. Комар // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 5 (69). – С. 75–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2022_5_11 (дата звернення: 29.08.2023).

169. **Кравець Р.** Професійна майстерність викладача іноземної мови як запорука всебічного розвитку особистості здобувача вищої освіти / Р. Кравець // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 13–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_4 (дата звернення: 29.08.2023).

170. **Кравчук Л. В.** Окремі аспекти підготовки майбутніх фахівців медичної галузі в умовах змішаного навчання / Л. В. Кравчук, Т. Б. Кадобний, А. Т. Бучко // Медична освіта. – Тернопіль, **2023**. – № 1 (99). – С. 59–64. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

171. **Кучай О.** Сучасні технології дистанційного навчання / О. Кучай, А. Дем'янюк // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2021**. – Вип. 2 (02). – С. 75–83.

172. **Кушнірук С.** Практична підготовка майбутніх івент-педагогів: взаємодія зі стейкхолдерами / С. Кушнірук, І. Дубровіна, Н. Лещенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 69–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_14 (дата звернення: 29.08.2023).

173. **Лип'юк А. М.** Характеристика настрою курсантів-першокурсників під час офлайн навчання в умовах воєнного стану / А. М. Лип'юк, Л. М. Захаренко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 3 (73). – С. 97–105.

174. **Лисенко Н.** Міждисциплінарний підхід у викладанні фахових дисциплін в системі підготовки майбутніх фармацевтів / Н. Лисенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 150–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_31 (дата звернення: 29.08.2023).

175. **Ліпчевська І.** Організаційно-дидактичні умови формування вмінь візуалізації навчальної інформації майбутніх учителів початкової школи / І. Ліпчевська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 143–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_31 (дата звернення: 29.08.2023).

176. **Логінова А.** Наукова спадщина географів в категорії "наука" та у дидактичній системі / А. Логінова // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 157–161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_31 (дата звернення: 29.08.2023).

177. **Малик В.** До проблеми виховання іншомовної комунікативної культури у ЗВО / В. Малик // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 133–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_26 (дата звернення: 29.08.2023).

178. **Маноха О.** Формування особистої, соціальної, навчальної компетентності студентів філологічних спеціальностей: аксіологічний підхід / О. Маноха // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 145–149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_30 (дата звернення: 29.08.2023).

179. **Маслак В. І.** Концепція підготовки бібліотечних фахівців Левка Биковського / В. І. Маслак, О. М. Тур, В. В. Шабуніна // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, **2022**. – Вип. 62. – С. 100–111. URL: <http://v-khsac.in.ua/issue/view/16299> (дата звернення: 29.08.2023).

180. **Мельниченко С.** Перспективи підготовки фахівців військових спеціальностей у системі ВВНЗ / С. Мельниченко, В. Овчинник, С. Гудаль // Вісник

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 3. – С. 39–45. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

181. **Мельничук І.** Інноваційні методи викладання та навчання у сфері вищої освіти / І. Мельничук, І. Білоус // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, 2021. – Вип. 2 (02). – С. 92–100.

182. **Мицишин М.** Зміна професійних ціннісних орієнтації студентів-психологів в умовах війни / М. Мицишин, Т. Симканич // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 2 (66). – С. 71–78.

183. **Моренцова А.** Роль дуальної форми здобуття вищої освіти у підвищенні конкурентоспроможності випускників лінгвістичних факультетів / А. Моренцова // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2023. – № 4 (212). – С. 139–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_30 (дата звернення: 29.08.2023).

184. **Мороз Л.** Особистісні детермінанти готовності студентів-психологів до здійснення професійної кар'єри / Л. Мороз, С. Діхтяренко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2022. – № 3 (67). – С. 89–98.

185. **Мотиваційна** готовність здобувачів вищої освіти до майбутньої професії психолога / О. Столярова, О. Сафін, С. Діхтяренко, Т. Рабодзей // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2021. – № 6 (64). – С. 105–109.

186. **Новації** у геодезично-картографічній та земельно-кадастровій діяльності й удосконалення змісту підготовки фахівців з геодезії та землеустрою / П. Сухий, І. Тревого, Х. Бурштинська, В. Сабадаш, К. Дарчук // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. – Львів, 2023. – Вип. 1 (45). – С. 72–81.

187. **Особливості** сучасної структури концепції освітньої діяльності з підготовки здобувачів магістерського рівня за спеціальністю / А. О. Волосовець, І. С. Зозуля, О. В. Іващенко, І. В. Вербицький, О. Г. Крамарева, А. В. Бойко, Т. М. Волосовець, Д. С. Савченко // Медична освіта. – Тернопіль, 2023. – № 1 (99). – С. 11–14. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

188. **Осьодло В.** Особливості професійного становлення студентів-психологів / В. Осьодло, Л. Сердюк, А. Курбатова // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 5 (69). – С. 126–134.

189. **Паласюк Г. Б.** Розвиток пізнавальної активності студентів при вивченні клінічної термінології на заняттях із латинської мови / Г. Б. Паласюк, Б. М. Паласюк // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 4 (98). – С. 47–51. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/773 (дата звернення: 29.08.2023).

190. **Пастухов О.** Хореографічна освіта онлайн: за і проти / О. Пастухов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, **2022**. – № 4. – С. 55–60.

191. **Петренко Т.** Навчальні ситуації крос-культурної комунікації майбутніх бакалаврів у контексті дескрипторів компетентностей для культури демократії / Т. Петренко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 119–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_23 (дата звернення: 29.08.2023).

192. **Петровська Ю.** Методика наукових досліджень студентів вищих навчальних закладів / Ю. Петровська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Архітектура. – Львів, **2022**. – Vol. 4, iss. 1. – С. 119–127.

193. **Пілішек С.** Особливості навчання читання іноземною мовою: задіяні психологічні механізми та опанування стратегіями читання / С. Пілішек // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 6 (70). – С. 149–156.

194. **Подоляк М.** Історія викладання іноземної мови на ветеринарному факультеті у Львові / М. Подоляк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 126–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_26 (дата звернення: 29.08.2023).

195. **Психогігієнічні** принципи використання здоров'язберігаючих технологій у сучасних закладах вищої освіти / І. Сергета, Н. Стоян, О. Серебреннікова, І. Дреженкова, О. Макарова // Довкілля та здоров'я. – Київ, **2022**. – № 2 (103). – С. 32–41.

В ході проведених досліджень визначено та науково обґрунтовано провідні психогігієнічні принципи використання здоров'язберігаючих технологій у сучасних закладах вищої освіти.

196. **Рудинський В.** Змістовно-сміслові поле поняття "змішане навчання" та моделі змішаного навчання / В. Рудинський // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 1 (03). – С. 128–139.

197. **Савчук Б.** Використання коучингових технік регуляції та саморегуляції психоемоційного стану в підготовці майбутніх фахівців у закладах вищої освіти / Б. Савчук, С. Довбенко, Т. Сидорук // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 38–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_9 (дата звернення: 29.08.2023).

198. **Савчук Б.** Модель Co-Active коучингу та досвід її використання у формуванні економічної культури майбутніх фахівців у ЗВО / Б. Савчук, В. Бобик, Н. Пуляк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_9 (дата звернення: 29.08.2023).

199. **Сафін О.** Емоційний інтелект як предиктор різних аспектів регуляції у професійній діяльності психолога / О. Сафін, А. Джулай, М. Горенко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2021**. – № 6 (64). – С. 78–84.

200. **Сембай Н. М.** Публічна політика підготовки кадрів для харчової промисловості / Н. М. Сембай // Регіональна економіка. – Львів, **2022**. – № 4 (106). – С. 61–71.

201. **Синишина В.** Інтегративна компетентність майбутніх фахівців: психолого-педагогічні аспекти формування в закладах вищої освіти / В. Синишина, В. Савіцька // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2021**. – Вип. 2 (02). – С. 113–122.

202. **Синишина В.** Психологічні чинники реалізації компетентнісного підходу до підготовки психологів / В. Синишина // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2021**. – № 6 (64). – С. 94–104.

203. **Стинська В.** Кейс-метод – інновація у методиці підготовки студентів магістратури у закладі вищої освіти / В. Стинська, М. Чепіль, Л. Прокопів // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023.** – № 4 (212). – С. 16–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_5 (дата звернення: 29.08.2023).

204. **Сторожук Н.** Досвід використання кейс-методу при формування професійних компетентностей військового психолога / Н. Сторожук, В. Гаврюшенко // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2021.** – № 6 (64). – С. 110–118.

205. **Стравський Т. Я.** Використання інтерактивних засобів навчання при викладанні анатомії людини / Т. Я. Стравський, І. Є. Герасимюк, О. Я. Галицька-Хархаліс // Медична освіта. – Тернопіль, **2023.** – № 1 (99). – С. 82–86. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

206. **Стрижньова М. Ю.** Порівняльний аналіз онлайн і офлайн навчання іноземної мови студентів-програмістів / М. Ю. Стрижньова // Мова. – Одеса, **2022.** – № 38. – С. 77–81.

207. **Стрільчук Л. М.** Дистанційне навчання у медичному закладі вищої освіти: соціальні та статево-вікові характеристики / Л. М. Стрільчук, О. М. Радченко, Л. А. Ільницька // Медична освіта. – Тернопіль, **2022.** – № 3 (97). – С. 94–100.

208. **Студентський** науковий гурток як можливість розкриття потенціалу студентів / О. В. Мироненко, Н. А. Саніна, Т. С. Турлюн, Л. М. Ніколенко // Медична освіта. – Тернопіль, **2023.** – № 1 (99). – С. 71–75. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/issue/view/781 (дата звернення: 29.08.2023).

209. **Ткачова Н. О.** Формування інфомедійної грамотності майбутніх учителів засобами педагогічних дисциплін / Н. О. Ткачова, А. С. Ткачов, Т. М. Собченко // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022.** – № 2 (180). –

С. 70–81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_8 (дата звернення: 29.08.2023).

210. **Федчишин О.** Віртуальний фізичний експеримент як засіб удосконалення фахових компетентностей здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання / О. Федчишин, С. Мохун, П. Чопик // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 2. – С. 50–55.

211. **Формування** емоційного інтелекту в майбутніх фахівців різних галузей знань: диференційований підхід / Л. Прокопів, І. Єгорова, М. Деренюк, В. Досин // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 129–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_25 (дата звернення: 29.08.2023).

212. **Чемеринська Д.** Вплив самооцінки на мотиваційну готовність до професійної діяльності майбутніх психологів / Д. Чемеринська, М. Карп'як // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2022**. – № 2 (66). – С. 132–138.

213. **Черновалюк І. В.** Перспективи онлайн-навчання іноземних здобувачів вищої освіти / І. В. Черновалюк // Мова. – Одеса, **2022**. – № 38. – С. 87–91.

214. **Чернюк Т.** Психологічні умови успішного вивчення іноземної мови / Т. Чернюк // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 134–138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_29 (дата звернення: 29.08.2023).

215. **Шалівська Ю.** Формування комунікативно-мовленнєвої компетентності майбутнього педагога у процесі фахової підготовки / Ю. Шалівська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 3 (211). – С. 149–152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_29 (дата звернення: 29.08.2023).

216. **Шама І. П.** Кейс-завдання як засіб оцінки сформованості професійних компетентностей майбутніх учителів / І. П. Шама // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 3 (181). – С. 39–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_3_5 (дата звернення: 29.08.2023).

217. **Шарова Т.** Особливості неформального навчання засобами МООС у закладах вищої освіти / Т. Шарова, А. Землянська // Молодь і ринок. – Дрогобич,

2023. – № 4 (212). – С. 64–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_15 (дата звернення: 29.08.2023).

218. **Швирка В. М.** Технології візуалізації в освітньому процесі вищої школи: змістовий та функційний аспекти / В. М. Швирка // Education and pedagogical sciences. – Полтава, 2022. – № 3 (181). – С. 55–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_3_6 (дата звернення: 29.08.2023).

219. **Шліхта Г.** Феномен "деонтологія" в професійній підготовці майбутніх фахівців ІТ-галузі / Г. Шліхта // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 3. – С. 33–39. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

220. **Ягупов В.** Обґрунтування педагогічних умов розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії в процесі освітньо-наукової підготовки / В. Ягупов, І. Плохута // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2023. – № 2 (210). – С. 50–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_11 (дата звернення: 29.08.2023).

221. **Ягупов В.** Організаційно-педагогічні умови розвитку професійної доброчесності офіцерів у системі післядипломної освіти / В. Ягупов, Л. Бакунчик // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2023. – № 3 (211). – С. 37–45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_9 (дата звернення: 29.08.2023).

222. **Якимчук Б. А.** Диференційно-психологічний аналіз предметних результатів навчання здобувачів різних рівнів освіти у цифровому середовищі / Б. А. Якимчук // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, 2023. – № 3 (73). – С. 185–195.

223. **Ящук І.** Освітньо-виховні орієнтири розвитку громадянської свідомості і самосвідомості курсантів (студентів) закладів вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України в умовах воєнного часу / І. Ящук, Н. Казакова // Молодь і ринок. – Дрогобич, 2023. – № 3 (211). – С. 45–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_3_10 (дата звернення: 29.08.2023).

224. **Akhundova S. L.** Educational process in higher institutions: issues of its optimization / S. L. Akhundova // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 3. – С. 20–26. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

Розглядаються питання щодо оптимізації навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів.

225. **Gontsa I.** Formation of communicative competence in the recipients of higher education using propriative vocabulary / I. Gontsa, Т. Нryhorenko // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 4 (212). – С. 43–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_4_11 (дата звернення: 29.08.2023).

Стаття присвячена актуальній проблемі формування комунікативної компетенції майбутніх фахівців у закладі вищої освіти. Зокрема, розглянуто методологію освітнього компонента "Українська ономастика", його актуальність у сучасному суспільстві, неоднозначність і синтетичність.

226. **Hildebrant K. Y.** From blended learning to online technologies in teaching english at non-linguistic higher educational establishments of Ukraine / K. Y. Hildebrant // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2021**. – Вип. 2 (82). – С. 163–175.

Здійснений аналіз засобів дистанційного навчання, online-технологій, а також програмного забезпечення для відеоконференцій має практичне значення для викладачів іноземних мов, які організують навчання online, та може застосовуватися для викладання іноземної мови професійного спрямування.

227. **Kalashnik N.** Pedagogical coaching in the modern educational process / N. Kalashnik, K. Bereziak, D. Kostenko // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 2 (210). – С. 78–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2023_2_16 (дата звернення: 29.08.2023).

Розкрито сутність педагогічного коучингу як технології професійного розвитку особистості в системі підвищення кваліфікації, а саме як продуктивного та раціонального засобу організації навчання у чинній системі.

228. **Kulish I.** Skilled communication as a necessary skill of the 21st century: planning educational activities and opportunities of profession-oriented foreign language / I. Kulish // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 2. – С. 73–79. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

Навчальні програми 21 століття зосереджені на інноваційних методах викладання та навчання, на формуванні та розвитку навичок, які допоможуть молодому поколінню бути успішним у майбутній кар'єрі.

229. **Myhovych I. V.** English Medium Instruction Methodology with regard to International Education [Методологія використання англійської мови як мови викладання в контексті міжнародної освіти] / I. V. Myhovych // Education and pedagogical sciences. – Полтава, **2022**. – № 2 (180). – С. 17–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2022_2_3 (дата звернення: 29.08.2023).

230. **Pazderska P.** Analysis of the virtual educational community based on user profile data / P. Pazderska // Вісник Тернопільського національного технічного університету. – Тернопіль, **2022**. – № 2 (106). – С. 27–38.

Аналіз освітньої віртуальної спільноти на основі даних профілю користувача.

231. **Sharov S.** Specific features of using Web 2.0 technology in the educational process / S. Sharov, I. Rassokha // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 3. – С. 26–33. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

Висвітлення особливостей та переваг онлайн сервісів та електронних ресурсів Web 2.0 для організації освітнього процесу вищої школи.

232. **Tsaryk O.** Challenges of the interference in teaching future interpreters / O. Tsaryk, N. Rybina // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – Вип. 1 (03). – С. 177–185.

Досліджено проблеми, що виникають в процесі вивчення іноземних мов майбутніми перекладачами, зокрема явище мовної інтерференції в усному і в писемному мовленні. Метою роботи є встановлення особливостей подолання лінгвістичної

інтерференції в процесі навчання студентів шляхом аналізу причин цього явища та ефективних методів його уникнення.

233. **Vovk O.** Neuropedagogy: a concept of brain compatible teaching a foreign language / O. Vovk, L. Zenya, I. Brovarska // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022.** – Вип. 2. – С. 64–73. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

Статтю присвячено навчанню іноземної мови (ІМ) в аспекті нейропедагогіки – міждисциплінарної наукової галузі, яка об'єднує науковий доробок когнітивної науки, психологію та педагогіку, а також нейронаук.

234. **Vovk O.** Teaching stylistic grammar as a methodological issue / O. Vovk, L. Pashis // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022.** – Вип. 2. – С. 91–101. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/337> (дата звернення: 29.08.2023).

Статтю присвячено розгляду актуальної методичної проблеми навчання стилістичної граматики студентів університету.

235. **Zablotska L.** Foreign language teaching using interactive technologies at higher education establishments / L. Zablotska, V. Meleshchenko, L. Chernii // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022.** – Вип. 3. – С. 10–12. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/345> (дата звернення: 29.08.2023).

Йдеться про проблему розвитку іношомовної комунікативної компетентності студентів нелінгвістичних спеціальностей за допомогою використання інтерактивних технологій у процесі вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням.

Документи

236. **Про внесення** змін до Порядку та умов надання державної цільової підтримки деякими категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-

технічної), фахової передвищої та вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2023 р. № 830 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2023. – 15 серп. (№ 163). – С. 6.

237. **Про внесення** зміни до Закону України "Про оренду державного та комунального майна національними закладами вищої освіти державної форми власності" : Закон України від 13 липня 2023 р. № 3226-IX // Голос України. – Київ, 2023. – 28 лип. (№ 150). – С. 13.

238. **Про державне** замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2023 році : постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2023 р. № 708 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2023. – 15 лип. (№ 141). – С. 5.

239. **Про зміну** тимчасового складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : розпорядження Кабінету міністрів України від 11 липня 2023 р. № 616-р // Урядовий кур'єр. – Київ, 2023. – 14 лип. (№ 140). – С. 4.

240. **Про Премію** Верховної Ради України молодим ученим за 2022 рік // Голос України. – Київ, 2023. – 9 серп. (№ 158). – С. 3.

Для участі у конкурсі на присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2022 рік до Комітету надійшло 62 роботи, за результатами технічної експертизи прийнято до розгляду 60 робіт претендентів. Короткий Олександр Григорович – доктор біологічних наук, заступник директора Навчально-наукового центру "Інститут біології та медицини" КНУ імені Тараса Шевченка МОН України за роботу "Обґрунтування доцільності використання комбінації пробіотики та хондроїтину сульфату для корекції патологій суглобів".

241. **Про призначення** у 2023 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук : постанова Верховної Ради України від 9 серпня 2023 р. № 3297-IX // Голос України. – Київ, 2023. – 16 серп. (№ 163). – С. 3.

Ситницькому Максиму Васильовичу – доктору економічних наук, завідувачу кафедри КНУ імені Тараса Шевченка на виконання наукової (науково-технічної)

роботи: "Стратегічне управління інноваційною діяльністю дослідницьких університетів України".

242. **Про реорганізацію** державного вищого навчального закладу "Український державний хіміко-технологічний університет" та Придніпровської державної академії будівництва та архітектури : розпорядження Кабінету міністрів України від 11 липня 2023 р. № 620-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 14 лип. (№ 140). – С. 4.

243. **Стратегія** розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 7/9 (217). – С. 69–99. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/univ/peredplata/vsh/vsh_2022_7-9.pdf (дата звернення: 01.06.2023).